

Redakcja: Sławomir Poleszak (zastępca dyrektora IEŚ), Agnieszka Zajdel
(sekretarz redakcji), Szczepan Czarnecki, Spasimir Domaradzki, Łukasz
Krzyżanowski, Sławomir Łukasiewicz, Damian Szacawa, Agata Tatarenko

Nr 1475 (215/2025) | 26.11.2025

ISSN 2657-6996

© IEŚ

Agata Domachowska

Albania: konsekwentne wzmacnianie relacji z Włochami

W połowie listopada 2025 r. w Rzymie odbyło się pierwsze w historii spotkanie międzyrządowe Włoch i Albanii, zwołane w celu dalszego zacieśniania współpracy między oboma państwami. Wydarzenie to zaowocowało podpisaniem kilkunastu porozumień, dotyczących współpracy w takich obszarach, jak m.in. (cyber)bezpieczeństwo, zarządzanie migracją, energetyka, inwestycje czy kultura i ochrona zdrowia. Skala zawartych porozumień odzwierciedla znaczenie partnerstwa włosko-albańskiego. Włochy pozostają głównym partnerem gospodarczym Albanii, najważniejszym sojusznikiem na forum Unii Europejskiej oraz jej adwokatem na rzecz uzyskania członkostwa w UE.

Wspólne posiedzenie rządów. 13 listopada 2025 r. w Rzymie zorganizowano pierwsze w historii spotkanie rządów Albanii oraz Włoch, któremu przewodniczyli albański premier Edi Rama oraz szefowa włoskiego rządu – Giorgia Meloni. W czasie spotkania doszło do zawarcia szesnastu różnych porozumień oraz umów pomiędzy obiema stronami. Dotyczyły one m.in. obrony, cyberbezpieczeństwa, wzmacniania zdolności ochrony ludności w Albanii, ochrony zdrowia (tj. projekt wspierający neonatologię na rzecz ochrony albańskich dzieci i matek), walki z handlem narkotykami, kultury, energetyki czy inwestycji.

Włochy zobowiązały się ponadto m.in. do przekazania Albańskim Siłom Marynarki Przybrzeżnej dwóch motorówek włoskiej Guardia Costiera czy też udzielenia Albanii pożyczki preferencyjnej na rzecz ochrony cywilnej. Jednocześnie obie strony ogłosiły rozpoczęcie współpracy w sektorze obronnym między włoskim Fincantieri – jednym z największych koncernów stoczniowych na świecie – a powstałym w 2024 r. albańskim producentem uzbrojenia KAYO w zakresie budowy okrętów w stoczni Pashalimani (*Baza Detare Pashaliman*), znajdującej się we Vlorze. Podpisane memorandum zakłada utworzenie wspólnej spółki, która będzie głównym wykonawcą kontraktów na budowę i utrzymanie okrętów na rynku albańskim i poza nim. KAYO ma udostępnić włoskiemu partnerowi stocznię Pashalimani we Vlorze, natomiast Fincantieri zainwestuje w modernizację procesu produkcyjnego oraz zapewni wsparcie operacyjne i szkolenia. Co więcej, uzgodniono, że w pierwszym etapie współpracy zadaniem powołanej spółki będzie zbudowanie co najmniej siedmiu okrętów dla Marynarki Wojennej Albanii, a następnym krokiem – produkcja statków o długości do 80 metrów i wyporności 800 ton – również przeznaczonych na eksport. Fincantieri będzie pełnić funkcję głównego wykonawcy.

Tematem rozmów włosko-albańskich była również infrastruktura energetyczna, tj. planowany podmorski interkonektor między wybrzeżami obu państw. Mianowicie w styczniu 2025 r. Włochy, Albania i Zjednoczone Emiraty Arabskie (ZEA) zawarły umowę o wartości co najmniej 1 mld EUR na budowę podmorskiego interkonektora do importu energii odnawialnej przez Morze Adriatyckie. Jednocześnie omówiono również projekty dotyczące realizacji Korytarza VIII, który ma połączyć Włochy z wybrzeżem Morza Czarnego (Włochy-Albania-Macedonia Północna-Bułgaria). Ma on kluczowe znaczenie w zakresie energii, łączności, infrastruktury i transportu.

Premier G. Meloni ogłosiła ponadto zorganizowanie wspólnego (włosko-albańskiego) forum biznesowego w ciągu najbliższych sześciu miesięcy. Będzie się ono koncentrowało przede wszystkim na rozwoju współpracy w obszarze przemysłu.

Obozy dla migrantów. Podczas historycznego spotkania w Rzymie przywódcy obu państw omówili również kwestię dwóch obozów dla migrantów, zlokalizowanych w miejscowościach Shëngjin i Gjadër na terytorium Albanii (zgodnie z umową zawartą między państwami w 2023 r.), przeznaczonych dla osób uratowanych na wodach terytorialnych Włoch przez włoską marynarkę wojenną i straż przybrzeżną ([Komentarze IEŚ, nr 1095](#)). Od miesięcy pozostają one puste. Powstanie obozów skrytykowane zostało przez organizacje albańskie i włoskie, jak też

podmioty międzynarodowe działające na rzecz praw człowieka. Jednocześnie umowa z 2023 r. obarczona była istotnymi wadami prawnymi, a włoscy sędziowie wielokrotnie orzekali o niemożności deportowania osób do obozów dla migrantów zlokalizowanych w Albanii.

Premier G. Meloni stwierdziła, że opóźnienia w realizacji zawartego porozumienia migracyjnego wynikają wprost z opóźnień w pracach nad reformą azylową na poziomie Unii Europejskiej. Obiecała wznowienie funkcjonowania obozów, jak tylko wejdzie w życie pakt migracyjny UE (*The New Pact on Migration and Asylum*, znany też jako *EU Migration Pact*) oraz po przyjęciu wspólnej unijnej listy bezpiecznych państw.

Wsparcie dla akcesji Albanii do Unii Europejskiej. Podczas historycznego szczytu premier Włoch potwierdziła nieustanne wsparcie dla Albanii w jej staraniach o uzyskania członkostwa w UE. Albański szef rządu E. Rama podkreślił, że celem Albanii jest zakończenie negocjacji akcesyjnych do 2027 r., aby wstąpić do UE do 2030 r. – a najlepiej w pierwszej połowie 2028 r., gdy to właśnie Włochy będą pełnić rotacyjną prezydencję w Radzie UE. Zapowiedział także zgodę Albanii na przystąpienie do UE bez prawa głosu oraz prawa weta, jeśli to przyspieszy akcesję. Co więcej, Albania jest gotowa na to, by na forum UE reprezentował ją włoski komisarz europejski.

Komentarz

Historyczne spotkanie rządów Włoch i Albanii stanowi ważny krok w kierunku dalszego umocnienia relacji dwustronnych. Z perspektywy Albanii Włochy pozostają kluczowym partnerem gospodarczym – obecnie działa tam ok. 3 tys. włoskich przedsiębiorstw – a także najważniejszym sojusznikiem na forum Unii Europejskiej i głównym orędownikiem jej starań o członkostwo w UE.

Spotkanie w Rzymie odbyło się zaledwie kilka dni przed podjęciem przez UE decyzji w sprawie otwarcia ostatniego rozdziału negocjacji akcesyjnych Albanii. Zgodnie z najnowszym sprawozdaniem Komisji Europejskiej dotyczącym postępów w ramach procesu integracyjnego, możliwe jest, że Albania zakończy negocjacje akcesyjne w 2027 r. Niewątpliwie wspólne działania w kwestiach migracyjnych (tj. powstanie obozów dla migrantów w Albanii) stanowią obecnie najbardziej widoczny wymiar bilateralnej współpracy pomiędzy władzami w Rzymie i w Tiranie. Tym bardziej że budzi ona znaczące zainteresowanie wśród państw europejskich, poszukujących skutecznych rozwiązań problemów dotyczących migracji.

Za niezwykle ważną decyzję należy uznać rozpoczęcie włosko-albańskiej współpracy w zakresie przemysłu obronnego. Przyczyni się ona do wzmocnienia łańcucha dostaw w sektorze marynarki wojennej i przyspieszy rozwój gospodarczy i infrastrukturalny Albanii. Przełoży się to także na stworzenie nowych miejsc pracy.

Szczyt uwidoczniał ambicje Włoch dotyczące wzmacniania swojej pozycji oraz wpływów nie tylko w samej Albanii, ale także w regionie Bałkanów. Rząd włoski szczególnie dąży do wzmacniania współpracy w takich obszarach, jak zarządzanie migracją, energetyka czy obronność. Ma to istotne znaczenie w sytuacji licznych zagrożeń hybrydowych, z którymi muszą się mierzyć także państwa Bałkanów Zachodnich, jednocześnie dążące do uzyskania członkostwa w UE.